

Missionens läge och uppgifter i Afrika : Grundlinjer

Laman, Karl Edvard

36 B Br

National Library
of Sweden

Hyph hist
slom.
Mission
(Pst)

Missionens läge och uppgifter i Afrika.

Grundlinjer.

Av teol. d:r K. E. LAMAN.

Missionens läge och uppgifter i Afrika ha kommit i en mycket kritisk situation, ty hela Afrika genomgår för närvarande en ytterst allvarlig kris såväl socialt, politiskt och ekonomiskt som moraliskt och religiöst.

I. Läget.

Orsaker: Världskriget, kolonisationen, missionen och de nationalistiska rörelserna.

Världskriget kom som en storm över folken. De började känna sig solidariska med mänskligheten samt förstå, vilken betydelsefull roll de spelade i alla tilldragelser. Deras uppfattning av de vita korrigerades grundligt. Panafrikansk propaganda från Amerika utbreddes sig snabbt. Kommunist- och bolsheviktraktater spriddes genom de återvändande trupperna. Folksjälen i Afrika blev högst oroad, förryckt och obalanserad.

Kolonisationen. Kolonier grundläggas ju för att moderlandet genom handeln skall vinna större rikedomar och större maktställning och därmed ett ökat politiskt inflytande. Motivet blir alltså vinningslystnad och politiskt inflytande.

Kolonialkulturen är en yttre kultur utan skolor och utan religion. Problemen som uppstått genom kolonialpolitiken ha blivit försummade och alltmer svårlösta. Det sociala problemet löstes vanligen genom våldspolitik. De stora hövdingarna eller konungarna undanröjdes för att få bukt med de inhemska staterna och för att sönderbryta den inhemska organisationen. I stället upprättades en styrelse, som helt utfördes genom europeisk magistrat enligt europeisk lag. Skatter pålades och handel med krams, toilett saker o. dyl., som tilltalade de infödda, infördes för att väcka lust till arbete och handel. Spriten spelade en stor roll. "Det är en utmärkt tullvara", säger administrationen.

Trots den atmosfär av tvång, ringaktning och förakt, som fordom varit förhärskande inom de kolonialkulturella kretsarna, har intelligensen bland afrikanerna kommit fram till en berömvärd plats. Franske generalen Mangin har betygat detta: "Det finnes en elitkår i den svarta världen, som är i stånd att bli mästare inom den mänskliga intelligensens alla områden. Den svarta rasen kommer att taga sin plats i den mänskliga familjen och utveckla sig sida vid sida med oss".

Missionen. Den kristna ansvarskänslan samt den kristna missionen i alla afrikanska kolonier ha på ett kraftigt sätt bidragit till en förändring till ett bättre inom de kolonialkulturella kretsarna. Det är därför icke så förvånande att finna politiskt ledande män kräva ett samarbete med missionen. För många förblir dock missionen vad en statsman yttrade: "ett irriterande moment". Den politiska frihet och personliga självständighet, som man fruktat, att missionen skulle befordra allt för kraftigt, har nu i alla händelser kommit över hela Afrika på ett helt annat sätt och i högst oroväckande grad, så att var och en nödgas inse, att även här måste missionen insätta all sin kraft för att rädda rasen och om möjligt avvärja konflikten med de vita.

Vad missionen utfört genom sina skolor jämfört med kolonialregeringarna förstås av följande officiella rapport. I Södra Afrika voro 1917 alla skolor utom 3 av de åtskilliga tusen, som finnas för infödda, ledda av missionssällskapen. I Gambia hade regeringen blott 1 av 10 skolor, i Sierra Leone 6 av 125 skolor, på Guldkusten 20 av 589 skolor, i Södra Nigeria 119 av 1,108 skolor, i Brittiska Ostafrika 1 av 32 skolor, i Uganda ingen av 1,337 skolor, i Nyasalandet ingen av 2,054. I Tyska Ostafrika (före kriget) 83 av 1,001 skolor, i Kamerun 6 av 531 skolor, i Togo 5 av 324 skolor o. s. v.

De nationalistiska rörelserna. Läget är mera kritiskt än någonsin. Det är tre utmärkande drag, som framträda i frihetsrörelserna.

- 1) Ett uppvaknande av rasmedvetandet, varpå följer ett behov att organisera sig och bilda hemliga sällskap;
- 2) Den hastiga utvecklingen av samhörighet och enhet hos intelligensen bland Afrikas folk, vilket un-

der kriget var baserat på personligt umgänge, som sedermera kunnat uppehållas;

- 3) Rysslands samt amerikanska negrers försök att göra sitt inflytande gällande mot de vita och synnerligast mot anglosaxernas överlägsenhet.

Vid den nationella kongressens i Brittiska Västafrika möte i Acra antogs en resolution med begäran om en effektiv rösträtt i lagstiftningen och i municipalstyrelsen. Kongoföreningen petitionerade i aug. 1920 hos presidenten för den belgiska kammaren mot dödligheten i fångelserna och för tillämpning av valprinciper för infödda som medlemmar av rådgivande församlingen i Kongo-Kasai-området. Andra handla mera impulsivt såsom den etiopiska rörelsen, som anfaller de vita.

Panafrikanismen är en stor fara för de unga kristna församlingarna. Men ljuset bryter mäktigt fram genom de stora andliga rörelser, som uppstått genom missionens arbete. Här och var äro de verkliga massrörelser till kristendomen. En administratör skriver: "Det är den mest betydelsefulla politiska och sociala tilldragelse i Elfenbenskustens historia under dessa århundraden".

II. Uppgifter.

Missionens uppgift för närvarande är en *verklig kristen folkuppfostran* för danandet av *sant kristna karaktärer*. Men här möta svårigheter av skilda slag, t. ex. i folkkaraktären, katolikerna, kolonialregeringarna samt koncessionsbolagen och en mängd företag med fångar, som upprycka individen med våld ur hans sociala miljö och sammanför honom med andra till sedeslösa, samhällsvådliga pesthärdar.

Missionens höga ställning och stora inflytande står nu inför nya makter, som hota att reducera den preeminenta ställning missionen haft och tillintetgöra dess inflytande.

Den första faktorn att räkna med är *regeringen*, som börjar påtaga sig ansvaret för folkuppfostran.

Den andra faktorn är att staten överallt kommer att höja *skolans standard* och därför utbilda bättre lärare och ledare.

Den tredje faktorn är *nationaliteten*. Skolan måste giva en folkuppfostran kontrollerad av staten för politiska syften.

Missionen, som lagt grunden till folkets fostran, bör vaka över att den får fullfölja sitt arbete målmedvetet, ty vi måste erkänna, att det existerar en väsentlig skillnad mellan den kristna uppfattningen av livets mening och en trång nationell politisk fostran. En regeringspolitik, som är emot missionens skolväsende, är ett hot mot all sann folkuppfostran.

Under vilka förhållanden kan då missionen ha hopp om att fortsätta att utöva sitt inflytande på folkuppfostran såsom förr?

- 1) Missionen måste ha en *bestämd skolpolitik*. Stora och viktiga steg ha ock å missionens sida tagits ej blott för att studera läget utan ock för att komma till enhet i formuleringen av ett kristet undervisningsprogram.
- 2) Missionens skolor måste alltid stå på en *hög nivå*, av vilken typ de än må vara.
- 3) Missionen bör ägna den största omsorg åt att *finna* och *utbilda verkligt goda lärarekrafter*, söka dana dem till sanna kristna personligheter och giva dem den allra bästa utrustning för sitt kall.

Inom vissa kolonier t. ex. i Portugisiska Kongo begränsas missionens arbete högst avsevärt genom nya förordningar. Lagen av dec. 1921 förbjuder bland annat missionen att undervisa på de inföddas språk. Inga andra böcker, vare sig religiösa eller läroböcker få skrivas, tryckas eller brukas än sådana, som äro på portugisiska språket.

Missionen har den största och svåraste uppgift någon kan få, nämligen att fostra afrikanen, som under allt är Afrikas största rikedom, att fostra honom rätt, så att samhället bevaras från omstörtning och hans natur omskapas och vägen till Kristus öppnas, han som sade: "Jag är vägen, sanningen och livet".

LITTERATUR:

The International Review of Missions, Journal of the African Society; Les Sociétés Bantous du Congo Belge av Van der Kerkern; Education in Africa av Th. J. Jones samt belgiska och franska kolonialtidskrifter.